

[Fraenkel.]

Silkeindustrien, der er afgivet af en Kommission af 1833, og den siger, at mange Børn forkrøbles for Livstid, unge Kvinder tager alvorlig Skade ved det Arbejde, og denne Kommission mener, at Grunden var den meget tidlige Alder, Børnene begynder Arbejdet i, og den lange Arbejdstid; og Lægeerklæringer beviser, at Skader af den Art er almindelige i alle Industricentrer. Kommissionen konstaterer, at fysiske Fæder paa Grund af Børnenes Overanstrengelse fandtes baade i veldrevne og daarligt drevne Spinderier. I en Rapport fra samme Kommission af 1833 indberetter en Undersøger:

„Jeg har fundet utvivlsomme Tilfælde, hvor Børn i 5-Aarsalderen sendtes til Arbejde i 13 Timer om Dagen, og hyppige Tilfælde, hvor Børn i 9—10 og 11-Aarsalderen maatte arbejde 14 eller 15 Timer i Døgnet.“

I samme Rapport omtales ganske vist, at Børnene holdes til Arbejde i *Hjemmet* paa lignende Vilkaar, og at Arbejderne sender deres Børn til Fabrikkerne saa tidligt, man der vil modtage dem, uagtet den Løn, saadanne Børn kan erholde, ikke udgør mere end 1 sh eller højst 1 sh 6 d ugentlig, altsaa en meget ringe Hjælp til Familiens Underhold.

I 1842 nedsattes en Kommission — det var den berømte Lord Ashleys Kommission, tror jeg — til Undersøgelse af Kvinders og Børns Arbejde i Miner. I Rapporten hedder det:

„Den Praksis at beskæftige Børn paa kun 6 og 7 Aar i Minerne er ikke ualmindelig, og der er ingen Afkortning i Arbejdstiden for dem. Sædvanligvis gaar Børnene ned i Minen, sammen med Mændene Kl. 4 om Morgenen og forbliver i Gruben, 11 à 12 Timer.“

For at undersøge Forholdene, hvorunder Børnene i Gruberne arbejder, gik Indberetteren selv ned i Gruben, der var 600 Fod dyb; Gallerierne var adskilt af Klapper eller Døre for at hindre brandfarlig Træk, og 6-Aars Børn var sat i Arbejde med at aabne og lukke disse Døre, naar Vognene skulde gaa ud og ind. Med dette Formaal afrettes Barnet til at sidde alene i det mørke Rum i den ovenfor nævnte Tid. Jeg kunde øge dette her med Hundreder af Eksempler, og Gud bevare mig for at bruge disse Eksempler til Opvigling, det er saa langt fra min Mening, men man maa tage denne Side af Billedet med, naar man skal bedømme disse Ting.

Det er jo ganske rigtigt, at Udviklingen i forrige Aarhundrede har ført til stigende

Velstand og voksende Højnelse af de brede Befolkningslags Levefod, saadan som Industriraadets Formand sagde det i sin Tale, vistnok den 28. Januar dette Aar. Det er rigtigt, som han videre sagde, at denne Udvikling har hævet Arbejderklassen fra Almuens Nød til Nutidens Kulturliv, og det er ogsaa rigtigt, at denne Løftelse ikke er noget Produkt af Kulturforanstaltninger, men et Produkt af Frihed, af Næringsfrihed og den private Ejendomsret, at de to tilsammen har bragt denne Opblomstring, hvis direkte Følge er, at Arbejderklassen i Dag kan glæde sig ved Kaar, som for en to—tre Generationer siden syntes at være et uopnaeligt Drømmebillede. Alt dette, som jeg tager af den af den højtærede Formand for Industriraadet holdte Tale, alt dette er rigtigt, men det maa ikke glemmes, at denne Udvikling har kostet Ofre, og det maa ikke glemmes, at disse Ofre har maattet ydes, uagtet denne Udvikling var sat ind under Forudsætninger, der, som jeg sagde, var ideelle, som Verden aldrig nogen Sinde har set, og som den rimeligvis aldrig kommer til at se Mage til.

Og her er det, at jeg i den højtærede Socialministers Kompleks savner noget, her er det, Ministeren undlader at føre Syntesen helt igennem. Han har skabt et Organ for sit Omraade, og han kan naturligvis sige: Jeg har gjort, hvad jeg skulde, videre gaar mine Pligter ikke. Men dette Organ staar i en intens Forbindelse med et andet Spørgsmaal, i en intens Forbindelse med Spørgsmaalet om Udviklingen af det positive Erhvervsliv, og dette Organ kan ikke behandles uden Hensyn til det andet, til den positive Side af Sagen. Det kræver med fuldkommen Nødvendighed Klarhed fra Regeringen om dens økonomiske Politik som Helhed. Jeg forlanger ikke, at Regeringen skal stampe nye Indtægtskilder op af Jorden fra i Dag til i Morgen, og under visse Forudsætninger nærer jeg ingen Frygt for de 13 Millioner, men jeg vil se en Plan. Jeg gentager, hvad jeg sagde forleden, at da Statsministeren nedsatte Markedsudvalget, gjorde han netop det rigtige, og jeg ved jo, at det arbejder videre under nye Former.

Men jeg har Grund til at ængstes, fordi der er bevilget Penge til en Fiskerikon-sulent og til et Laboratorium, men de er ikke benyttet endnu, og der er ingen Ud-nævnelser sket. Det kan ikke hjælpe, man vil sige, at der her i Landet ikke skulde være Kræfter, som er egnede til disse Ting. Hvis man ikke kan faa Idealet, saa tager man den næstbedste, man giver ham den fulde Myn-dighed, og man lægger det fulde Ansvar paa